

การศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
ของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา
A Study of Satisfaction with the Implementation of
the School Lunch Program at Wangwarewonratwattana School

ศิริมงคล ทนทอง
โรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา
Sirimongkol Thonthong
Wangwarewonratwattana School
Corresponding Author E-mail : thonthongsep@gmail.com

(Received: 8 January, 2025; Edit: 17 March, 2025 ; accepted: 19 March, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนในเพศและระดับชั้นของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนาจำนวน 5 ด้าน (25 ข้อ) ประกอบด้วย ด้านคุณภาพอาหาร ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร และด้านการให้บริการนักเรียน สถิติที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้การทดสอบ Mann-Whitney U และ Kruskal-Wallis

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.57$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักเรียน ($\mu=4.70$) ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ($\mu=4.62$) ด้านคุณภาพอาหาร ($\mu=4.58$) และ ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ($\mu=4.51$) ตามลำดับ และด้าน ที่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด มี 1 ด้าน คือ ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร ($\mu=4.45$)

2. ผลการเปรียบเทียบเพศ และระดับชั้นเรียน กับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน พบว่ามีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, โครงการอาหารกลางวัน, โรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา

Abstract

This research aimed to: 1) study the satisfaction of students at Wangwareewonratwattana School regarding the implementation of the lunch program and 2) Compare satisfaction with the implementation of the lunch program of students across gender and grade level at Wangwareewonratwattana School. The population for this study consisted of 84 students, ranging from Kindergarten 2 to Grade 6. The tool used to collect data was a questionnaire regarding satisfaction with the lunch program operations of Wangwareewonratwattana School in 5 areas (25 items), consisting of food quality. Cleanliness and safety Containers and cooking equipment Places for assembly and eating and student services. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis of variance using Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis tests.

The results were as follows ;

1. Satisfaction with the implementation of the school lunch program Most students had the highest overall satisfaction level ($\mu=4.57$). When separated into each area, it was found that There were the highest levels of satisfaction in 4 areas: student service ($\mu=4.70$), cleanliness and safety ($\mu=4.62$), food quality ($\mu=4.58$) and food containers and equipment ($\mu=4.51$), respectively, and one aspect with a high level of satisfaction was the cooking and eating place ($\mu=4.45$).
2. The results of the comparison of gender and grade level with satisfaction with the school lunch program found that there was no difference in overall satisfaction with the school lunch program.

Keywords: Satisfaction, Lunch Program, Wangwareewonratwattana School.

บทนำ

การเสริมสร้างสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กและเยาวชนมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีวิถีพอเพียง เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน โดยการให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาพ สุขภาวะที่ดี ดังนั้นอาหาร โภชนาการและการสร้างให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร จึงเป็น ปัจจัยหลักในการสร้างเสริมให้คนไทยมีคุณลักษณะดังกล่าว การที่เด็กไทยจะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมวัย ไม่มี ปัญหาภาวะทุพโภชนาการและมีสมองพร้อมที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งเสริม หลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านโภชนาการเพราะการเจริญเติบโตของร่างกายทุกส่วน ต้องการอาหารในการ เสริมสร้าง ซ่อมแซมและบำรุงให้ร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ อาหารยังช่วยเสริมความสามารถในการใช้ สมองให้เกิดประโยชน์ในการคิดแก้ปัญหาส่งเสริมสุขภาพจิตให้อยู่ในสภาวะที่ดี การบริโภคอาหารให้ได้สัดส่วนตาม วัยและถูกสุขลักษณะของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กวัยเรียน เป็นระยะที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตซ่อม

ต้องการอาหารที่จะไปบำรุงร่างกาย ส่งเสริมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตทางสมอง เพิ่มพูนความคิดด้านสติปัญญา (กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน, 2562)

โรงเรียนประถมศึกษา การจัดบริการอาหารกลางวันนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะอาหารกลางวันเป็นมื้อที่สำคัญยิ่งสำหรับนักเรียนที่ซึ่งต้องใช้พลังงานในการเล่าเรียนตลอดทั้งวัน การได้รับประทานอาหารกลางวันไม่เพียงพอจะทำให้ผลการเรียนเสียไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กบ้านไกล ที่รับประทานอาหารเช้าไม่ทันหรือต้องรับประทานอาหารเช้าเพื่อมาโรงเรียนให้ทัน ขณะเดียวกันยังเป็นการอบรมมารยาทในการรับประทานอาหารเช้าแก่นักเรียนในภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกายขจัดเจตคติผิด ๆ ที่มีต่ออาหารที่มีประโยชน์ให้หมดไป การจัดโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนไม่ได้เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่หากเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่บิดา มารดา ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน รวมทั้งบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าในโครงการด้วย และกิจกรรมนั้นต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ (วีรวรรณ นุชผั๊กแวน, 2557)

โรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนามีรูปแบบการจัดอาหารกลางวัน โดยกำหนดจากผู้ที่มีความรู้ด้านโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี ตามโปรแกรม Thai School Lunch (TSL) โดยโรงเรียนจัดอาหารมื้อกลางวันให้นักเรียนทุกคนและเป็นไปตามหลักการซึ่งจะต้องได้รับพลังงานจากอาหารที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งความรู้ และปลูกฝังนิสัยในการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่ถูกต้องให้แก่ นักเรียน โดยคาดหวังว่าความรู้และพฤติกรรมเหล่านี้จะติดตัวเด็กนักเรียนกลับไปที่บ้านเข้าสู่สังคมได้ในที่สุด ซึ่งโรงเรียนได้ตระหนัก ในเรื่องนี้ โดยถือเป็นงานหลักและหน้าที่การสร้างสรรค์สังคมให้สมบูรณ์ให้เกิดขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษา มาเสนอแนวทางในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาการจัดรูปแบบอาหารกลางวันของนักเรียนให้ดีขึ้น และสามารถเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

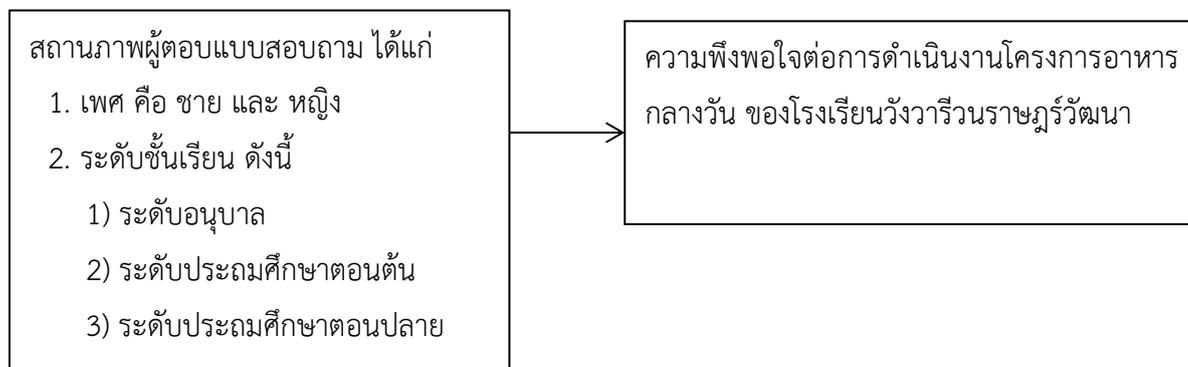
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ของนักเรียนจำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน ของโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา จำนวน 84 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือ การสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา

- ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาสร้างข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา

- กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา

- ศึกษาการสร้างแบบสอบถามเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา และดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และนำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาทั้งด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of objective congruency: IOC) ระหว่าง 0.6 - 1.0

- นำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มตัวอย่างย่อยซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโดน จำนวน 20 ชุด เพื่อวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น ตรวจสอบหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ตามวิธีการของ Cronbach ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

3. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรพัฒนา แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามให้ตอบสั้น ๆ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพอาหาร ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร และด้านการให้บริการนักเรียน โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question) 25 ข้อ ลักษณะของคำตอบใช้รูปแบบ Likert Scale 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวม แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรพัฒนา 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพอาหาร ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร และด้านการให้บริการนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบ Mann-Whitney U และจำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยใช้การทดสอบ Kruskal-Wallis

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยในรูปของตารางตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรพัฒนา ดังตาราง 1 - 2

ตารางที่ 1 ค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร (N=84)

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	45	53.57
1.2 เพศหญิง	39	46.43
รวม	84	100
2. ระดับชั้นเรียน		
2.1 ระดับชั้นอนุบาล	22	26.19
2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น	28	33.33
2.3 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย	34	40.48
รวม	84	100

จากตารางที่ 1 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 และเพศหญิง มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 46.43 และประชากรส่วนใหญ่ อยู่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 40.48 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และระดับชั้นอนุบาล มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรวิพัฒนา โดยรวม และรายด้าน

รายการประเมิน	N=84		ระดับความพึงพอใจ
	μ	σ	
1. ด้านคุณภาพอาหาร	4.58	0.24	มากที่สุด
2. ด้านความสะอาดและความปลอดภัย	4.62	0.22	มากที่สุด
3. ด้านลักษณะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร	4.51	0.26	มากที่สุด
4. ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร	4.45	0.25	มาก
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	4.70	0.18	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.57	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน วังวาริวนราชภัฏรวิพัฒนา โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.57$) เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักเรียน ($\mu=4.70$) ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ($\mu=4.62$) ด้านคุณภาพอาหาร ($\mu=4.58$) และ ด้านลักษณะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ($\mu=4.51$) ตามลำดับ และด้านที่มีความพึงพอใจระดับมาก มี 1 ด้าน คือ ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร ($\mu=4.45$)

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ของนักเรียนในระดับชั้น
ของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรวิพัฒนา ดังตาราง 3 - 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการ
อาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรวิพัฒนา โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ

รายการประเมิน	เพศ				U	Sig
	ชาย (N=45)		หญิง (N=39)			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านคุณภาพอาหาร	4.62	0.21	4.53	0.26	710	.06
2. ด้านความสะอาดและความปลอดภัย	4.59	0.23	4.66	0.20	735	.09
3. ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร	4.50	0.24	4.51	0.27	861.50	.44
4. ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร	4.39	0.29	4.51	0.19	641	.13
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	4.69	0.20	4.72	0.16	848	.38
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.56	0.12	4.59	0.11	755	.13

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของ
โรงเรียนวังวาริวนราชภัฏรวิพัฒนา ของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหาร
กลางวัน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพอาหาร ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ด้านภาชนะและอุปกรณ์
ประกอบอาหาร ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร และด้านการให้บริการนักเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นเรียน

รายการประเมิน	ระดับชั้นเรียน						KW.	Sig
	อนุบาล (N=22)		ประถมศึกษา ตอนต้น (N=28)		ประถมศึกษา ตอนปลาย (N=34)			
	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านคุณภาพอาหาร	4.70	0.16	4.59	0.20	4.47	0.26	12.58	.00*
2. ด้านความสะอาดและความปลอดภัย	4.62	0.22	4.58	0.20	4.66	0.23	1.96	.37
3. ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร	4.53	0.24	4.50	0.26	4.50	0.26	.02	.99
4. ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร	4.52	0.25	4.47	0.21	4.38	0.27	5.11	.08
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	4.72	0.16	4.64	0.21	4.75	0.16	5.67	.06
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.62	0.09	4.56	0.07	4.55	0.15	6.73	.35

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา ของนักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพอาหาร ด้านความสะอาดและความปลอดภัย ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร และด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวาริวนราษฎร์พัฒนา โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.57$) โดยพบว่า 1) ด้านการให้บริการนักเรียน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.70$) พบว่า ครูเวรใช้วาจาสุภาพ จัดระบบนักเรียนเวรดูแลความเรียบร้อย การต่อแถวรับอาหาร อาหารมีปริมาณเพียงพอ และความรวดเร็วของการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ วิภาวี คำวงษ์ (2563) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านคุณภาพและการบริการในระดับมาก 2) ด้านความสะอาดและความปลอดภัย มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.62$) พบว่า เมนูอาหารคำนึงถึงคุณค่าทางอาหาร งานซักรีดสะอาด คุณภาพของเครื่องปรุงและวัตถุดิบ ความสดใหม่และความร้อนของอาหาร และ ความหลากหลาย ของอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรรัตน์ วัฒนาสงวนศักดิ์ (2545) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคและสมาชิกบालในโรงอาหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต

พบว่า ศูนย์อาหารที่นักศึกษาพึงพอใจมากที่สุด ด้านอาหาร คือ การจัดการกับอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วในภาชนะที่สะอาด และมีการจัดเก็บในภาชนะบรรจุอาหารที่มีฝาปิดมิดชิด ป้องกันฝุ่นละอองและแมลงวันที่จะมาตอม 3) ด้านคุณภาพอาหาร มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.58$) พบว่า มีการจัดรายการอาหารตามโปรแกรม Thai School Lunch (TSL) เป็นอาหารปรุงสุก รสชาติอาหาร มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานอาหาร และมีน้ำดื่มสะอาดไว้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุชิน ม่วงมี, เฉลิมวิทย์ ฉิมตระกูล และพันธ์นันท์ สีนาง (2565) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการงานโภชนาการของโรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ด้านอาหารและเครื่องดื่ม นักเรียนมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก 4) ด้านภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหาร มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu=4.51$) พบว่า อาหารที่ปรุงสำเร็จจัดเก็บในภาชนะที่ปิดสนิท งานชิ้นและถาดอาหารสะอาด มีผ้าคลุมอาหาร มีการใช้ถุงมือและอุปกรณ์หยิบจับอาหาร และแก้วน้ำดื่มนักเรียนนำมาเอง สอดคล้องกับ สมศรี ด้านตระกูล (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อโครงการอาหารกลางวันด้านภาชนะและอุปกรณ์ระดับมาก และ 5) ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร มีระดับความพึงพอใจมาก ($\mu=4.45$) พบว่า ภายในโรงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ โต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารมีความสะอาดแต่ยังไม่โต๊ะเก้าอี้เด็กอนุบาลไว้คอยบริการ มีการจัดการเศษอาหารที่นักเรียนรับประทานเหลืออย่างเหมาะสม ในโรงอาหารมีพัดลมและอากาศถ่ายเทสะดวก และมีอ่างล้างมือสำหรับล้างมือก่อนรับประทานอาหาร สอดคล้องกับ จิราพร ชิดดี, ทักษพล ธรรมรังสี และ วิลาวัลย์ เอื้อวงศ์กุล (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดอาหารในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เลย นนทบุรี และภูเก็ต พบว่า สถานที่ภายในโรงอาหารจะต้องถูกสุขลักษณะ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีความสะอาด ไม่มีแมลงวันรบกวน

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนา แยกตามเพศ และระดับชั้นเรียน โดยพบว่ามีความพึงพอใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Maslow (1968) กล่าวไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีความต้องการไม่สิ้นสุด ความต้องการเริ่มจากต่ำสุดไปสูงสุดตามลำดับความสำคัญไม่จำกัดเรื่องเพศ เรื่องเพศจึงส่งผลให้นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤทัย นันเขียว และคณะ (2564) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่านักเรียนโรงเรียนวังวารินราษฎร์พัฒนามีความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันในภาพรวมระดับมากที่สุด มีเพียง 1 ด้าน คือ ด้านสถานที่ประกอบและรับประทานอาหาร มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้นโรงเรียนจึงควรปรับปรุงโรงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ โต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารให้มีโต๊ะเก้าอี้เด็กอนุบาลไว้คอยบริการ และมีการจัดการเศษอาหารที่นักเรียนรับประทานเหลืออย่างเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารที่โรงเรียนจัดให้และส่งผลไปถึงความพึงพอใจต่อไป

1.2 ครูแหวและครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน ต้องให้คำแนะนำ ให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ด้านการรับประทานอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เพื่อปรับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่จะส่งผลไปถึงความพึงพอใจในการรับประทานอาหาร

1.3 โรงเรียนอาจเชิญวิทยากรภายนอก เช่น วิทยากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มาให้ความรู้เรื่องการบริหารโภชนาการที่มีประโยชน์ การเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคที่ดี นักเรียนที่มีปัญหาทุโภชนาการได้รับการแก้ไข เป็นการลดปัญหาทุโภชนาการของเด็กนักเรียน และนักเรียนที่มีสภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ ได้รับการแก้ปัญหาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกรับประทานอาหารของเด็กนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการส่งเสริมการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และถูกหลักอนามัย

2.2 ควรมีวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจในรายการอาหารที่นักเรียนชอบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดรายการอาหารกลางวันของโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565*.

กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ขวัญฤทัย นันเขียว และคณะ. (2564). ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. *วารสารวิชาการวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์*, 2564(2), 57–64.

จิราพร ชิตดี และคณะ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดอาหารในโรงเรียน

ประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ เลอ นนทบุรี และภูเก็ต. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 8(2), 197–207.

วิภาวี คำวงษ์. (2563). *ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).

วีรวรรณ นุชผักแว่น. (2557). *โครงการอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโปลา. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567*, จาก <http://www.nongboat.go.th//index.php>

สุชิน ม่วงมี และคณะ. (2565). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการงานโภชนาการของโรงเรียนกีฬา จังหวัดอ่างทอง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(49), 344–355.

สมศรี ด่านตระกูล. (2552). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร).

อุไรรัตน์ วัฒนาสงวนศักดิ์. (2545). *ความพึงพอใจของผู้บริโภคและสุขภาพในโรงอาหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต* (วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

Maslow, A. H. (1968). *Toward a psychology of being*. New York: Nostrand Company Inc.